

Pokud vás tedy obchodník přesně naviguje, jak máte dotazník vyplnit, a argumentuje tím, že jinak „nepůjde obchodovat“, musíte mít na paměti, že na téhle lži je polovina zatažené pravdy: Ne že by vám systém nedovolil obchodovat, ale nepovolí obchodovat tak, jak by makléři chtěli – tedy rizikově s mnohonásobnou pákou!

Když totiž zaškrtnete, že jste absolutní neprofesionál, oni vás nesmějí pustit k transakcím, které přinášíjí pro obchodníka vyšší zisk. Proto vám diktují, jak dotazník vyplnit – sázejí vám „správné“ odpovědi jeden bod za druhým, čímž už od počátku porušují odbornou péči.

„Při vyplňování dotazníku často zafunguje psychický tlak, kdy se člověk cítí jako ve škole a je mnohdy nevědomě či s využitím nekvalitních psychologických praktik, jako je napovídání či opisování, puzen k tomu, odpovídat co nejlépe, aby dostal „co nejlepší známku“,“ vysvětluje JUDr. Petr Kotáb z katedry finančního práva a finanční vědy Právnické fakulty UK. „Tím ovšem klient sám sebe poškozuje, neboť čím lepší jsou jeho výsledky, tím menší rozsah ochrany mu právo přiznává. Proto raději vyplňujte investiční dotazník co nejhlopěji a vždy si ponechte kopii!“

„Vložte mé peníze do ČEZ,“ požádala jsem pana Vlčka důrazně. „A tam je nechte!“

Ale „poradce a partner“ urputně radil vrazit peníze jinam. „Zajímavý zisk nabízí Polsko, budete mít ztrátu hned zpátky.“ Neřekl však už, co říci měl, že k poplatkům za nákup a prodej obchodníkovi zaplatím ještě za převod z koruny na zloté a pak znovu ze zlotých na koruny. I když akcie polské firmy Bioton skutečně lehce stouply a malý zisk přišel, prakticky stačil jen pokrýt výdaje spojené s transakcí, což mi vůbec nedocházelo.

Tehdy jsem konečně prosadila ČEZ a velmi se mi ulevilo, když do týdne byly ztracené peníze skutečně zpátky. Jenže už tu byl můj „partner“ s hrozbou propadu a novou zaručenou nabídkou. Navíc obchodník mohl půjčovat „zdarma“ peníze na páku jen na tři dny, takže nový obchod byl nutný...

Nebudte nuly

Stejně jako je zpracovaný klient, snad ještě lépe jsou zpracováni mladí kluci, kteří pro brokery pracují. Při přijímacím pohovoru jim řeknou, stejně jako v onom šokujícím filmu z Wall Streetu: „Dneska jste nuly, ale už za pár měsíců se můžete před kámoši a ženskými chlubit, v jakém jezdíte fáru. Když uděláte padesát obchodů, dáme vám deset procent.“ Když zvládnou sto obchodů, dostanou dvacet procent.

Telefonují podle manuálu, jak přesvědčit klienty k něčemu, co vlastně ani nechťejí. Naučí se seznam nejčastějších otázek a „správných“

Desatero začínajícího investora

1. Výnos bez rizika neexistuje. Chcete-li desítky procent zisku, musíte počítat s možností desítek procent ztrát.
2. Stanovte si dopředu vyšší výnosu, kdy investici ukončíte.
3. Stop-loss, to je zásadní pojem. Určete předem vyšší ztráty, při které investici ukončíte.
4. Sledujte náklady i poplatky. Přesahují-li 10–20% investice, není to standardní.
5. Pokud vás někdo navádí, jak máte co vyplnit, protože „jinak byste nemohli obchodovat“, je to podezřelé.
6. Časté nevyžádané telefonáty – „samé zaručené výnosné tipy“ – jsou podezřelé.
7. „Zaručené investiční tipy“ s tím, že máte volat určeného obchodníka s cennými papíry, jsou podezřelé.
8. S jakoukoli pochybností kontaktujte advokáta nebo organizaci na ochranu spotřebitelů.
9. Při velké pochybnosti ukončete smluvní vztah, nechte si vše vyplatit a podejte stížnost u ČNB.
10. Nejlepší ochranou peněz je vaše vlastní obezřetnost.

odpovědí. Ohánějí se analytikem, ale v podstatě se jeho doporučeními vůbec neřídí, protože je šéfové tlačí do jakýchkoli obchodů přínášejících marže.

Když se zprostředkovateli vede, bere i přes sto tisíc měsíčně. „Mladý člověk oslněný penězi si absolutně nic nesrovná. Já neříkám, že jsme byli nevinátká, ale vymývali nám mozky jen na to, abychom vydělá-

vali za každou cenu,“ vypráví Kočalka, který to sám zažil na pozici pomocníka investičního zprostředkovatele u Afín Brokers a pak u Proficio Prague. A přidává další „filmovou“ scénu: „Když se ovečky začaly vzpouzet, šéfové zorganizovali teambuildingy. Tam klukům dotáhnou ženské, všichni se ztřískají a druhý den už mladíci znovu obvolávají klienty podle dlouhých seznamů

a je jim úplně jedno, že se něco děje špatně, protože se jim otvírá svět, který by si jinak nemohli dovolit.“

Čeští makléři si pochybení nepřipouštějí. „Obchodníci jsou pod pečlivou kontrolou ČNB, takže neexistují možnosti provádět churning (nadměrné obchodování),“ tvrdil na jaře 2012 Martin Kozumplik, prezident České asociace obchodníků s cennými papíry. O rok později jeho makléřská firma dostala milion jeho pokuty. V rozhodnutí bankovní rady, zveřejněném na webu ČNB, se uvádí, že „firma Cyrrus od ledna do července 2011 některé zákaznické neinformovala o možných rizicích spojených s nadměrným obchodováním. Tím porušila povinnost poskytovat investiční služby kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a v nejlepším zájmu svých zákazníků.“

Cyrrus okamžitě podal proti rozhodnutí ČNB správní žalobu s tím, že se ničeho nedopustil. Ředitel Jiří Loubal v poskytnutém vyjádření uvedl, že „Cyrrus od loňska nabízí finanční produkty s částečnou ochranou vstupního kapitálu, kdy o nákupních a prodejních doporučeních v rámci klientských portfolií rozhoduje investiční výbor, jehož závěry jsou pro všechny naše makléře závazné a musí je předat klientům.“

Během měsíce – od 24. září do 30. října 2007 – jsem uskutečnila deset obchodů s proklamovanou výhledkou na „výhodný zisk“. Dvakrát za tu dobu jsem si přes protesty pana Vlčka prosadila nákup akcií ČEZ a vždy na nich aspoň něco z celkové ztráty snížila. Všechno ostatní byly finanční katastrofy, kdy mi můj „partner poradce“ dlouhodobou investici rozmluvil a obratem doporučil nakoupit jiný, „výhodnější“ titul.

Ve finále mi poradil vysokou páku na akcie společnosti, která propadla o několik procent. Přišla jsem o dvě třetiny vložených peněz. Bylo to ve dnech, kdy akcie ČEZ vystoupaly na historické maximum.

Když jsem se ohradila a žádala u firmy Proficio vysvětlení, nadřízený pana Vlčka, investiční zprostředkovatel T. W., odmítl veškeré mé námítky. Dnes má vlastní firmu, radí privatně a na svém webu píše, že „od obchodníka s cennými papíry v roce 2009 odešel, neboť mu jeho zkušenosti jasně ukázaly, že pro finanční instituce není prospěch klienta na prvním místě, ale až daleko za poplatky a provizemi“.

Vlci v rouše beránčím

V září 2012 dosáhl průlomového rozsudku podnikatel Pavel Juráň, investující přes Capital Partners na americké burze. Soudce JUDr. Radim Novotný mu přiznal 70 % škody, kterou Juráň prostřednictvím memoranda KLV Consulting nárokoval. Vrchní soud to loni změnil po dovolání na 30 %. Mnohem častěji však lidé u soudů neu-